

NOTA DE FUNDAMENTARE

privind elaborarea planurilor-cadru pentru învățământul profesional cu durata de 3 ani

Planurile-cadru de învățământ pentru **învățământului profesional cu durata de 3 ani, învățământ secundar superior**, clasele a IX-a, a X a și a XI-a, reprezintă un document reglator esențial – componentă a Curriculumului național – și, prin aceasta, un instrument de bază în promovarea politicii educaționale la nivel național.

Elaborarea acestui document s-a realizat ținând seama de:

- reperele decizionale majore pentru fundamentarea procesului de reformă a învățământului preuniversitar din România, identificate atât în documentele programatice elaborate de Guvernul României, cât și în cele elaborate de instituțiile europene, respectiv în documentele agreate în comun de Guvernul României și Comisia Europeană (privind educația, formarea și ocuparea);
- obiectivele actuale ale reformei învățământului din România vizând finalitățile, curriculumul și structura învățământului preuniversitar, în cadrul căreia clasele a IX-a, a X-a și a XI-a, **ale învățământului profesional cu durata de 3 ani** constituie **învățământ secundar superior**, în conformitate cu prevederile OUG 117/2013 privind modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011;
- *Pachetul pentru ocuparea forței de muncă* în rândul tinerilor, propus de Uniunea Europeană, prin care se urmărește: integrarea rapidă pe piața muncii a tinerilor sub 25 de ani, cu ajutorul Sistemului de Garanții pentru tineret, astfel încât, în termen de 4 luni de la absolvire sau de la pierderea locului de muncă, aceștia să primească oferte de angajare, de formare continuă, de ucenicie și de stagii de bună calitate; acesta are în vedere că programele de ucenicie și stagiile de pregătire la locul de muncă sunt adesea un prim pas către un loc de muncă permanent;
- *Recomandările specifice de țară 2013*, elaborate de Consiliul European, referitoare la combaterea șomajului în rândul tinerilor; accelerarea reformei sistemului de învățământ și punerea în aplicare a unei strategii naționale privind combaterea fenomenului de părăsire timpurie a școlii, etc.;
- *Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de muncă pentru 2013-2020*, care prevede măsuri pentru a combate șomajul în rândul tinerilor, prin punerea rapidă în aplicare a Planului național pentru încadrarea în muncă a tinerilor;
- *Programul Național de Reformă* care conține măsuri de acțiune pentru ocuparea forței de muncă și pentru formare profesională de calitate;
- *HG nr. 918/2013 privind aprobarea Cadrului național al calificărilor*

Proiectarea formării profesionale prin învățământ profesional cu durata de 3 ani are în vedere corelarea în mod flexibil cu toate dezvoltările europene în domeniu: Cadrul European al Calificărilor, Cadrul Comun de Referință pentru Asigurarea Calității în VET din Europa, Cadrul European Comun de Referință al Limbilor, Sistemul European de Credite Transferabile pentru Educație și Formare.

Prin învățământul profesional cu durata de 3 ani se asigură formarea profesională inițială pentru dobândirea unei calificări profesionale de nivel 3, al Cadrului național al calificărilor, coprespunzător nivelului de referință 3 al Cadrului European al Calificărilor.

Planurile-cadru de învățământ pentru **învățământului profesional cu durata de 3 ani, învățământ secundar superior**, clasele a IX-a, a X a și a XI-a se aplică pentru calificările de nivel 2, cuprinse în *Nomenclatorul calificărilor profesionale pentru care se asigură pregătire prin învățământul preuniversitar precum și durata de școlarizare*, aprobat prin Hotărâre a Guvernului, corespunzătoare nivelului 3 al Cadrului național al calificărilor, în vigoare la începutul anului școlar pentru clasa a IX-a a învățământului profesional cu durata de 3 ani.

Structura noilor planuri-cadru de învățământ pentru clasele a IX-a, a X a și a XI-a, învățământ profesional cu durata de 3 ani, este determinată de nevoia de adaptare a curriculumului pentru învățământul profesional, în funcție de evoluția abordărilor europene privind curriculumul, schimbările intervenite în structura învățământului preuniversitar, de tendințele de dezvoltare economică și socială, stabilite prin documentele de planificare strategică a ofertei de formare prin învățământului profesional, respectiv Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI), la nivel regional, și Planul Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) la nivel local, precum și de solicitările operatorilor economici.

Pentru a răspunde acestor deziderate, planul-cadru de învățământ, pentru învățământul profesional cu durata de 3 ani, are în vedere următoarele: în clasa a IX-a se asigură pregătirea profesională de bază într-un domeniu de formare profesională, urmând ca în clasele a X-a și a XI-a să se asigure pregătirea profesională generală și de specialitate, specifică unei calificări profesionale.

Calificarea profesională poate conduce la practicarea uneia sau mai multor ocupații.

Curriculumul în învățământul profesional și tehnic are la bază Standardul de pregătire profesională; acesta este un document structurat pe unități de competențe care descrie, în termeni de rezultate ale învățării, ceea ce un participant la un program de pregătire trebuie să demonstreze la finalul acestuia. *Competențele*, construite în termeni de rezultate așteptate din partea celor care învață, la finalul procesului de educație și formare profesională, sunt constituentele esențiale ale standardului de pregătire profesională și sunt grupate în *unități de competențe*. Transpunerea standardului de pregătire profesională, validat de către partenerii economici, prin Comitetele Sectoriale, în termenii specifici procesului de educație și formare profesională, desfășurat prin învățământul profesional și tehnic, este realizată prin *curriculum*.

Curriculumul din învățământul profesional și tehnic este centrat pe rezultatele învățării. Componentele curriculumului din învățământul profesional și tehnic sunt aceleași cu cele ale curriculumului național și se referă la: planurile-cadru de învățământ, programele școlare, ghidurile, normele metodologice, materialele suport, manualele alternative.

Premisele organizării parcurșurilor de formare prin învățământul profesional cu durata de 3 ani sunt următoarele:

- Formarea prin învățământul profesional cu durata de 3 ani asigură pregătire pentru nînbvătarea pe tot parcursul vieții;
- Formarea prin învățământul profesional cu durata de 3 ani se realizează în vederea obținerii unei duble recunoașteri, academică și profesională, ceea ce permite atât continuarea studiilor, cât și angajarea pe piața muncii; formarea prin învățământul profesional cu durata de 3 ani se realizează prin oferta de achiziții de învățare, atât din domeniul disciplinelor academice , cât și a celor strict legate de profesionalizare, aceasta pentru că pregătirea de tip academic este considerată predictor al adaptabilității pregătirii față de cerințele locului de muncă;
- Formarea prin învățământul profesional cu durata de 3 ani se bazează pe achizițiile din domeniile de competențe cheie realizate în timpul învățământului obligatoriu.

Curriculumul din învățământul profesional cu durata de 3 ani integrează pregătirea cu scop academic cu pregătirea cu scop profesional, astfel încât ciclurile curriculare să nu fie rute de învățare închise, ci să permită continuarea pregătirii prin valorificarea creditelor dobândite.

Proiectarea curriculumului în învățământul profesional și tehnic are în vedere următoarele principii:

- asigurarea unei finalități de formare coerente cu politicile naționale de dezvoltare educațională, prin parcurșuri de formare specifice;
- adaptarea la dinamica tehnologiilor și a modelelor de profesionalizare implicate de acestea.

Prin menținerea grupării disciplinelor în arii curriculare, specifice actualului Curriculum național, se asigură coerența structurală a planurilor-cadru de învățământ pentru toate nivelurile de școlaritate.

Aria curriculară Tehnologii grupează acele discipline și module care se adresează în mod direct pregătirea profesională.

Planurile-cadru de învățământ pentru clasele a IX-a/ a X a/ a XI-a, **învățământului profesional cu durata de 3 ani** sunt structurate pe trei componente: (1) trunchi comun, (2) curriculum diferențiat și (3) curriculum în dezvoltare locală. În acest fel se asigură coerența concepției privind proiectarea curriculară în învățământul profesional cu cea pentru învățământul liceal tehnologic.

1. Trunchi comun (TC). Trunchiul comun este stabilit la nivel central și reprezintă oferta educațională constituită din discipline, cu un anumit număr de ore, pentru un grup de calificări. Aceste discipline sunt comune cu cele din trunchiul comun de la învățământul liceal tehnologic, cu scopul de a asigura competențele de bază specifice învățământului obligatoriu și condiții pentru a continua studiile în ciclul superior al învățământului liceal. **Trunchiul comun este obligatoriu pentru toți elevii care urmează calificările respective și vizează: (a) aprofundarea competențelor cheie dobândite în învățământul obligatoriu, relevante pentru traseul de formare a elevului; (b) dobândirea unor competențe specifice calificărilor profesionale.**

Alocarea orelor pentru disciplinele din structura trunchiului comun s-a realizat în conformitate cu semnificația trunchiului comun pentru această etapă de școlaritate.

2. Curriculum diferențiat (CD). Curriculumul diferențiat este stabilit la nivel central și reprezintă oferta educațională constituită dintr-un pachet de discipline/module, cu alocările orare aferente, **diferențiată pe calificări.**

În cadrul modulelor sunt alocate ore de pregătire teoretică, dar și ore pentru pregătirea practică necesară formării competențelor profesionale și a unor abilități cheie. Pregătirea practică poate fi organizată atât în unitatea de învățământ cât și la operatorul economic/instituția publică parteneră.

Această ofertă educațională asigură pregătirea pe trasee de formare specializate. Curriculumul diferențiat este obligatoriu pentru toți elevii din cadrul aceleiași calificări și vizează dezvoltarea anumitor competențe cheie și a unor competențe tehnice generale și specializate necesare acesteia. Elevii vor beneficia astfel de fundamentele unei formări diversificate, necesare pentru orientarea școlară și pentru integrarea socio-profesională ulterioară.

3. Curriculum în dezvoltare locală (CDL). Curriculumul în dezvoltare locală reprezintă numărul de ore alocate în scopul dezvoltării unor oferte curriculare dezvoltate în parteneriat, de operatorii economici împreună cu unitățile de învățământ și are un **profund caracter practic.** Prin această ofertă curriculară, se asigură cadrul pentru realizarea unei instruirii care să permită formarea în totalitate a competențelor tehnice de specialitate descrise în Standardele de pregătire profesională, în contextul tehnologic oferit de operatorii economici locali.

- Ponderea mai mare a CDL - ului în clasele a X a și a XI-a, învățământ profesional cu durata de 3 ani , comparativ cu clasa a IX-a, învățământ profesional de 3 ani, asigură premisele pentru co-participarea operatorilor economici, alături de școală, la elaborarea și furnizarea ofertei curriculare.

Alocări și ponderi orare în clasa a IX-a

Filiera	Nr. total de ore	TC		CD		CDL	
		Nr. ore	%	Nr. ore	%	Nr. ore	%
Învățământ profesional cu durată de 3 ani	1238	714	57,67	374 Din care: Preg. Teoretică 272 Preg. Practică 102	30,21 21,97 8,24	150 Din care: Preg. practică 150	12,12 12,12

Alocări și ponderi orare în clasa a X-a

Filiera	Nr. total de ore	TC		CD		CDL	
		Nr. ore	%	Nr. ore	%	Nr. ore	%
Învățământ profesional cu durată de 3 ani	1326	352	26,55	704 Din care: Preg. Teoretică 192 Preg. Practică 512	53,09 14,48 38,61	270 Din care: Preg. Practică 270	20,36 20,36

Alocări și ponderi orare în clasa a XI-a

Filiera	Nr. total de ore	TC		CD		CDL	
		Nr. ore	%	Nr. ore	%	Nr. ore	%
Învățământ profesional cu durată de 3 ani	1290	330	25,58	660 Din care: Preg. Teoretică 30 Preg. Practică 630	51,16 2,33 48,83	300 Din care: Preg. Practică	23,26 23,26

Raportul dintre pregătirea teoretică și cea practică situează România mai aproape de sistemul de pregătire bazat pe ucenicie, decât pe cel bazat pe pregătirea în școală. Pondere semnificativă a pregătirii practice poate favoriza creșterea calității pregătirii elevilor, dacă se valorifică prin stagii de pregătire practică la operatorul economic/ instituția publică parteneră, organizate în condiții de asigurarea calității.